

Pestprotocol CBS Op 'e Hichte

Vastgesteld op:

Een sociaal veilig klimaat

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Kinderen doen op school niet alleen vakkennis en vaardigheden op, het is ook de plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten. Ze maken kennis met de samenleving, normen, waarden en omgangsvormen. Daar hoort bij dat zij leren, oefenen en soms ook grenzen overschrijden. In een veilig schoolklimaat zijn er grenzen en regels, wordt er adequaat opgetreden tegen grensoverschrijdend gedrag en worden leerlingen aangemoedigd om positief gedrag te laten zien. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Op CBS Op 'e Hichte is een bewust beleid uitgezet om grensoverschrijdend gedrag zoals pesten tegen te gaan. Pesten zorgt ervoor dat kinderen niet toekomen aan datgene waarvoor ze naar school horen te gaan, namelijk het leren en zichzelf ontwikkelen. Om een sociaal veilig klimaat te creëren, zet de school samenhangende interventies in op individueel niveau, op klassikaal niveau en op schoolniveau. Ook betreft de school de ouders en de omgeving bij de aanpak.

Preventieve aanpak

Het voorkomen van pestgedrag vinden we op CBS Op 'e Hichte belangrijk. Daarom ligt de nadruk op preventie. Daarvoor wordt de volgende aanpak gebruikt:

1. Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling werken we met de **methode 'Kanjertaining'**. Kanjertaining biedt een doordacht programma voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. Het is gericht op preventie en de kracht van een veilige groep. Op de volgende wordt meer uitgelegd over de methode Kanjertaining.
2. Preventie van grensoverschrijdend gedrag door versterken van **gewenst gedrag** en **heldere regels**.
3. In elke klas hangen zichtbaar de **omgangsregels van de school**. Dit zijn regels die gelden op het schoolplein, in de gangen en binnen de groepen. Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels. Dit zijn de groepsregels.
4. Elke pauze staat er een leerkracht op het plein die overzicht houdt over de leerlingen. Bij pesterijen grijpen ze **vroegtijdig** in en geven hun **signalering** door aan desbetreffende groepsleerkrachten.
5. Stichting Palludara biedt **SOVA-training** aan voor leerlingen die het nodig hebben om bijvoorbeeld meer zelfvertrouwen te krijgen of het nodig hebben om te leren over sociale vaardigheden.

Stappenplan aanpak pesten

Mocht preventie niet hebben geholpen, dan hanteert Op 'e Hichte het volgende stappenplan om pesten te stoppen:

1. Ouders, leerlingen en medeleerlingen kunnen het pesten of de incidenten die tot pesten kunnen leiden melden bij de groepsleerkracht of de intern begeleider (IB-er).
2. De groepsleerkracht en/of IB-er gaan verhelderingsvragen stellen bij de melder. De groepsleerkracht en IB-er hebben vervolgens samen overleg over de aanpak.
3. De leerkracht kan extra groepsvormende activiteiten inzetten om de sfeer in de groep te verbeteren. De groepsleerkracht benoemt in de groep wat er aan de hand is. Openheid is daarbij belangrijk. Daar waar nodig maatwerk. Pleinwacht wordt op de hoogte gesteld.
4. Ouders en leerling worden gevraagd de verbetering bij te houden. Er is door de leerkracht regelmatig contact met ouders en de leerling.
5. Wanneer een leerling doorgaat met het pestgedrag, worden er sancties opgelegd in samenspraak met ouders. Sancties kunnen zijn een officiële waarschuwingsbrief of schorsing. We spreken dan over een extreme situatie.

Ouders worden altijd op de hoogte gesteld en betrokken bij de te nemen stappen.

Kanjertraining

Op CBS Op 'e Hichte vinden wij de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen even belangrijk als de cognitieve ontwikkeling (het leren). Als een kind zich niet prettig voelt, zal het niet tot leren komen. Alle leerkrachten, ouders/verzorgers en mensen die bij de school betrokken zijn, willen bijdragen aan een positief klimaat. Zij houden toezicht, praten met kinderen over hun gedrag en spreken hen erop aan. Een van de dingen die ook gedaan wordt is het promoten van goed gedrag en bewustmaken van soms onbedoeld verkeerd gedrag. Op de VHBS doen we dit met behulp van de 'Kanjertraining'. Het belangrijkste doel van de Kanjertraining is dat een kind positief over zichzelf en de ander leert denken.

De Kanjertraining werkt aan de hand van 4 types, die door middel van een pet zichtbaar worden gemaakt. Bij elk type hoort een bepaald soort gedrag. Hierdoor krijgen kinderen snel inzicht in hun eigen en andermans gedrag. Het gaat om de volgende vier types:

- *Type Konijn:* Het konijn is bang en stil. Hij vindt zichzelf waardeloos en vindt dat anderen alles beter en mooier kunnen. Het konijn vindt zichzelf zielig en weet niet hoe het de problemen moet oplossen. In de kanjertraining is dit de gele pet.
- *Type Pestvogel:* De pestvogel vindt zichzelf heel goed en alle anderen waardeloos. Hij speelt de baas en vindt zichzelf stoer. De pestvogel heeft weinig respect voor anderen en zoekt het conflict op. In de training is dit een zwarte pet.
- *Type Aap:* De aap is een uitslover en meeloper. Hij vindt zichzelf en anderen waardeloos. De aap is vaak te vinden in gezelschap van de pestvogel. De aap lacht anderen uit en denkt leuk gevonden te worden met grappen, vaak ten koste van anderen. In de training is dit de rode pet.
- *Type Tijger:* De tijger wordt ook wel de kanjer genoemd. De tijger denkt positief over zichzelf en over anderen. Angst, agressie en humor zijn in dit type in evenwicht. De tijger lost de problemen goed op, kan gevoelens onder woorden brengen en zoekt op tijd hulp. In de training is dit de witte pet.

We maken bij de kinderen ook duidelijk onderscheid tussen de persoon en het gedrag door bijvoorbeeld de vraag te stellen; 'Welke pet heb je nu op?' koppel je het gedrag los. We zeggen ook niet: 'Je bent een pestvogel'. We zeggen wel: 'Je gedraagt je als een pestvogel'. Op deze manier corrigeren we het gedrag, zonder het kind het gevoel te geven dat het wordt afgewezen.

Bij de Kanjertraining horen vijf afspraken:

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- Niemand speelt de baas
- Niemand lacht uit
- Niemand doet zielig

Met Kanjertraining bieden we eenvoudige, heldere regels, die kinderen helpen en houvast bieden en geven we handvatten in sociale omgangssituaties. De Kanjerlessen gaan uit van een positieve levensvisie en zijn toekomst- en oplossingsgericht voor zowel kinderen, leerkrachten en ouders. Leerlingen leren positief over zichzelf en de ander denken. Het zou toch mooi zijn dat elk kind zich een Kanjer voelt!

Bijlage 1: begeleiding gepest kind en pester

Begeleiding van het gepeste kind:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt gepest.
- Nagaan hoe het kind reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken
- Het kind in laten zien, dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld, je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Sterke kanten van het kind benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als het kind zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet over beschermen, bijvoorbeeld naar school brengen of “ik zal het de pesters wel eens vertellen”. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.
- Begeleiding van de pester:
- Praten; zoeken naar de reden van het ruziemaken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laat inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school. Wij houden ons aan deze regel: complimenten geven als het kind zich aan de regels houdt, straffen als het kind pest.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de ‘stop-eerst-nadenken-houding’ of een andere manier van tijger (= kanjer) gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken naar een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg; huisarts, GGD.

Bijlage 2: adviezen aan ouders

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat of op de sport, probeert u contact op te nemen met de leiders van de sportvereniging om het probleem bespreekbaar te maken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- Pesten op school kunt u het beste met de leerkracht bespreken.
- Stimuleer uw kind om weerbaar te zijn; NEE zeggen mag, letterlijk stevig in je schoen staan!
- Steun uw kind in het idee, dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van kinderen die pesten:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.